

*Juha / wsoy
Ruusu vuori
Koston.
enkeli*

Juha Ruusuvuori

KOSTON ENKELI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© JUHA RUUSUVUORI 2014
ISBN 978-951-0-40411-9
PAINETTU EU:SSA

IHMISEN TAPPAMINEN ei ole vaikeaa. Viheliäinen pahantekijä voidaan poistaa päiviltä, jos muiden ihmisten onni sitä vaatii. Raivotautinen koirakin voidaan lopettaa, jos se on vaaraksi. Minulla ei ole tässä mitään henkilökohtaista asiaa, tämä tapahtuu yhteisen hyvän vuoksi.

Rakennus on komea, nelikerroksinen. Sen korkeat ikkunat katsovat puistoon ja kirkolle. Jätän kuskille juomarahan, ja hän ajaa tiehensä. Menen istumaan valurautaiselle penkille kirkon viereen. Linnut laulavat jo puiston puissa.

Hyväilen sormenpäilläni mahonkipuista rasiaa, jossa on ase. Kukaan ohikulkijoista ei kiinnitä minuun huomiota, kukaan ei tiedä mitä askissa on. Kello kymmenen aikaan nousen ylös, verryttelen hieman kylmästä jäykistyneitä jalkojani ja lähden kohti rakennuksen pääovea.

Tästä ei tule vaikeaa, sillä oikeus on tapahtuva niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet. Kahdeksan laukausta, seitsemän lippaasta ja yksi piipusta. Väärintekijän viimeinen henkäys. Elämä pakenee hänestä aivan kuin siasta, josta eno päästi ilmat navetan takana. Kuin minun koirasta, joka tuli luonnevikaiseksi.

*Kypsymiseni tähän ratkaisuun kesti monta kuu-
kautta. Ensiksi tulivat huonot unet. Kuten Sanassa
sanotaan: Raskas uni lankeaa ihmisten päälle,
tulee pelko ja vavistus minun ylleni, kaikki luuni
peljästyvät ja hengen puhallus menee kasvojeni
ylitse. Niin se tapahtui. Vavistuksen tullessa halusin
mennä ja kiduttaa sitä ihmistä, lyödä hänet
kartulla toistaitoiseksi, valella öljyllä ja sytyttää
tuliseksi patsaaksi.*

*Päätin kuitenkin, ettei minulla ole oikeutta aihe-
uttaa tarpeetonta kärsimystä, ei eläimelle saati ih-
miselle, joka on alentanut itsensä elukkaa alhaisem-
malle tasolle. Hän ei saa päästä nauttimaan kär-
simyksistään, mutta joutuu viimeisenä hetkenään
tietämään, kuka minä olen. Vie muotokuvani mu-
kanaan Gehennaan.*

*Alkaa hiljalleen sataa räntää. Käteni hikoavat
vasikannahkaisten käsineitten alla. Vedän sormik-
kaat pois ja kuivaan kädet housuihin, tarkistan että
aselaatikon messinkinen salpa on paikallaan. Jossa-
kin kauempana soi poliisin pilli. Se ei minua liikuta.
Ne eivät tiedä minusta tällä hetkellä. Minä en aio
tehdä itsemurhaa, minusta ei tule marttyyriä kuten
Eugen Schaumanista. Minä olen ihminen, joka tais-*

telee. Minä jään kantamaan tekoni painoa. Minulla on oikeus kostaa väärintekijälle.

Likainen lumi narskuu saappaideni alla kun ylitän kadun.

ELOKUINEN MERI kimmelsi turkoosin ja vihreän sävyissä. Oli lenseä, sametinpehmeä ilta, juuri sellainen kuin rapujuhliin sopi. Itse maalaamani paperilyhdyt heijasivat lämpimässä tuulessa. Olimme kattaneet aterian huvilamme alaterassille laiturin viereen. Koristeellinen rapukattaus lautasliinoja ja rapuveitsiä myöten, kevyttä avokadosalaattia, tervehdysjuomat hauskoissa kurkunpätkiin koverre-
tuissa pikareissa.

Kaikki oli niin kuin aina ennenkin. Harry touhusi ylempänä pihakeittiössä, tutki savustuslaatikossa kypsyvää siikaa. Vieraat alkoivat saapua hie-
man kello viiden jälkeen, kaksi ystäväpariskuntaa kaupungista. Samat tutut ihastuksen huudahdukset, kun Anja ja Jenni löysivät veikeät kurkkupikarit, miesten hekottelu pihakeittiön vaiheilla, Harryn jazzlevy, jonka saksofoni kaikui kuulaaseen ilmaan keittokatokseen ripustetusta kaiuttimesta.

Tuona elokuun kahdennenkymmenennen päivän iltana kaikki muuttui, kaikki minun ja Harryn välillä. En usko ennusmerkkeihin, en ainakaan haluaisi uskoa. Meidän vanha rakas koiramme Jori oli jouduttu lopettamaan tuona samana aamuna. Ihana älykäs sekarotuinen koiramme. Toki jo viidentoista

vanha ja saattohoidossa, olimme me poismenoon varautuneet. Siitä huolimatta olin koko aamun poissa tolaltani. Mutta minä olen kestävä, en minä koiran takia rupea perumaan meidän perinteistä loppukesän juhlaamme. On koiria ennenkin lopetettu. Eläinlääkärin ruiskeen jälkeen Harry kääri Jorin jätesäkkiin odottamaan vientiä eläintuhkaamoon. Mieheni otti asian raskaasti, vaikka ei näyttänyt sitä ulospäin.

Minun pitää palata tuohon iltaan. Saunan jälkeinen ruokailu sujui tavanomaisen lörpöttelyn siivittämänä. Kaikki muistivat kehua Harryn savusiialle kehittämää lime-sinappi-kastiketta. Anja ja Jenni puhuivat etupäässä koulun alkamisesta ja kouluavustajapulasta. Opettajat kun päästää puhumaan opetuksesta niin ei loppua tule. Heidän insinöörimiehensä vertailivat purjevenemalleja. Minun Harryni toimi tapansa mukaan joviaalina isäntänä, tarjoili valkoviiniä aina kun jollakulla oli lasi lopuillaan, kierrätti salaatinkastiketta, tarkisti että kaikkea oli. Yritti raukka unohtaa Jorin, joka makasi mustassa säkissäliiterissä.

Meillä on aina ollut kaikkea. Suhteessamme ja sen erotiikassa ei ole ollut mitään vikaa. Ei ainakaan

siihen asti, kun sain kuulla uutisen. Mutta tuona sametinsinisenä leppeänä iltana minä en vielä tiennyt, sain vasta ensimmäisen tahmean vihjeen asiasta. Enkä suostunut sitä uskomaan.

Tyrnijäätelön jälkeen Harry tarjoili espresson ja calvadosin, kuten aina ennenkin. Jenni ja Anja auttelivat astioiden kantamisessa, he siirtelivät korkokenkiään hivenen epävarmasti terassin tervatuilla lankuilla. Naisten äänet olivat muuttuneet naukuviksi viinin takia. Minä jäin istumaan miesten kanssa, olin aina tullut paremmin toimeen miesseurassa. En tiedä johtuuko se osittain heidän osoittamastaan peittelemättömästä ihailusta, vai pelkästään siitä, että mielestäni miehet ovat suorempia, reilumpia ja vähemmän narttumaisia kuin naiset.

Insinöörien levottomat katseet vaeltelivat syväännuurretussa kaula-aukossani. Aina mieheni tullessa paikalle katseisiin ilmestyi toverillinen väre, aivan kuin tässä juteltaisiin kuin kenelle tahansa kaverille. Totta kai tiedän, että miehet katsovat minua. Olen, tai siis olin, haluttava nainen, kaunis platinanvaalea tukka, komea urheilullinen kroppa määrätietoisen treenaamisen jäljiltä, tosin jalkani ovat

aina olleet hivenen liian suuret. Enää ei tarvitse keltavata muille. Olen päätökseni tehnyt.

Jennin mies halusi pelata jotakin itäsuomalaista palikanheittelyä. Minä ja Anja kieltäydyimme kohteliaasti. Muiden alkaessa kalisuttaa pulikoita nurmella me vetäydyimme kertalämmitteisen ranta-saunamme jälkilöylyihin. Jälkeenpäin olen usein miettinyt, olisinko saanut tietää asiasta ilman tätä sattumaa, saunan, alkoholin ja Anjan yhdistelmää. Ensimmäinen vinkki Harryn teosta ujutettiin minulle vaivihkaa. Se ei pamahtanut kuin salama kuivaan maahan siniseltä taivaalta. Ei, se tuli keittiön oven kautta, se joutava vihjaus, jonka yritin henkisellä olankohtautuksella karistaa saman tien unohduksiin.

Heitin vähän löylyä ja kieltäydyin siideristä, jonka Anja oli napannut mukaansa lauteille. Minusta saunajuomat piti nauttia vasta laiturilla. Anja puhui ja puhui. Kouluasioista hän siirtyi sulavasti käsittelemään lastensa opintoja, niiden kahden lähes täydellisen lapsen, jotka olivat valmistumassa lääkäriksi ja juristiksi. Asiaan kuului kysyä, mitä meidän Janille kuului, ja minä vastasin, että Jani laskee edelleen mäkeä lumilaudalla ja valmistautuu Kanadan maailmanmestaruuskisoihin. Eikä ollut ensimmäi-

nen kerta, kun Anja alkoi varovaisesti tunnustella miten minulla ja Harryllä yhteiselämä sujui. Sitä asiaa hän oli usein kaartelemassa, varmaankin sen takia, ettei hänellä itsellään mennyt kovin erikoisesti perusinsinöörinsä kanssa. Minä sanoin, kuten aina, että meillä meni oikein hyvin, ehkä vähän liiankin täydellisesti, jossakin määrin jopa rutiininomaisesti.

Anja siristi silmiään, katsoi minua ja vetäisi toista suupieltään alaspäin. Hän laski siideripullon lauteelle viereensä ja sanoi, että hänen mielestään minä ja Harry olimme upea pari, kuin toisillemme luodut. Sitten Anja sanoi ymmärtävänsä hyvin, että Harryllä oli niin komeana miehenä varmasti paljon ihailijoita yliopistolla. Ettei suinkaan ollut mikään ihme, että simpsakat opiskelijatyöt saattoivat pakautua lähituntumaan. Tiedustelin, mitä hän mah-toi tarkoittaa. Muistaakseni minua siinä tilanteessa alkoi hymyilyttää, luulenpa päästäneeni muutaman naurunhörähdyksen, siihen tyyliin että *c'est la vie*.

Anja oli tovin hiljaa, antoi siiderin pulputa kurkuunsa ja sanoi: Ajattelin vain, tuskin se mitään tarkoitti. Kun satuin keväällä näkemään Harryn ja sellaisen pitkän tytön, hän oli tummaverikkö, laitoksen kantakrouvissa. Se oli varmaan gradunohjausta.

Olin vuorostani vaiti. Laskeuduin alas lauteilta, valutin kiehuvan kuumaa vettä kiukaan säiliöstä sinkkiämpäriin. Menin pesuhuoneeseen ja lapoin kauhalla kylmää sekaan. Pirskotin sitten jääkylmää vettä kasvoilleni. Anja tuli perässä, hänen ässänsä suhisivat siiderisinä, hän halusi tietää mikä minulle oli tullut.

Katsoin Anjaa silmiin, hymyilin ja sanoin, että me olimme Harryn kanssa sopineet jo vuosikausia sitten, ettei mitään syrjähyppyä tulisi. Että meidän suhteemme oli erilainen kuin muilla ihmisillä. Me emme liittyisi synkkiin avioerotilastoihin, emme haukkaisi ruohoa aidan toiselta puolelta, me emme potkisi aisan ylitse, emme loikkaisi vieraseen sänkyyn etsimään jotakin, mitä sieltä ei löytyisi. Me emme tekisi kuten muut, sillä meidän rakautemme oli erilainen. Sillä oli pyhän asian luonne. Näin olimme päättäneet. Me olimme sopineet, että minkä Jumala oli yhdistänyt, sitä ei ihminen voisi erottaa, eikä kukaan ulkopuolinen ihminen liata. Meidän suhteemme lopettamiseen tarvittaisiin vähintään Herran enkeli miekkoineen. Olin saanut Harryn suostumaan kirkolliseen vihkimiseen.

Tämän kaiken kerroin Anjalle, puhuin tasaisella äänellä kuin lapselle, jotta hän selvästi ymmär-

täisi, että tässä minun ja Harryn liitossa oli kysymys erilaisista asioista kuin muiden ihmisten kohdalla. Tiesin Anjan toilailut, tiesin että hän oli muutaman kerran loikannut sänkyyn ex-miehensä kanssa, tiesin että Anjan mielestä minun mieheni oli miellyttävä, tiesin että Anja mielellään näkisi minut vihreänä katteettomasta mustasukkaisuudesta. Tätä en hänelle sanonut, kerroin vain lopuksi, että ainoastaan Herra pystyi erottamaan ne, jotka oli itse yhdistänyt. Sitten kysyin, miltä se tumma tyttö oli näyttänyt.

Menimme terassille. Meri oli tyyni, liplatti hiljaa, jokunen lokki kaarteli matalikon yllä. Palikoiden kolahdukset ja vieraiden riemunkiljahdukset kajahtelivat ylhäältä nurmikentältä. Otin lähdevettä mukiin ja istuin seinäpenkille Anjan viereen, nojasin selkäni seinustalle ripustettuun vanhaan kala-verkkoon. Anja oli pitkään hiljaa, yritti saada minut toistamaan kysymykseni. En toistanut, vaan odotin.

Hän alkoi kertoa. Sanoi, että tyttö oli varmaankin joku pitkälle ehtinyt jatko-opiskelija, iältään ehkä lähellä kolmeakymmentä. Tumma, melkein korpinmusta pitkä tukka, kapeat soikeat kasvot. Hieman mallityyppiä, kapealanteinen, pitkäsäärinen. Joi-

takin papereita heillä siellä krouvissa oli edessään, olutta kuitenkin joivat, Anja sanoi. Kuinka pitkään he siellä istuivat, kysyin. En tiedä, Anja vastasi, koska menin vain salin läpi, olin menossa kabinettiin siihen ammattiosaston kokoukseen ja kun tulin takaisin, tunti siinä ehkä meni, he olivat kadonneet. Mikähän päivä se mahtoi olla, ihmettelin ja tavoittelin yhdentekevää äänensävyä, mutta Anja ei muistanut päivää, sanoi että ehkä se oli toukokuun toisella viikolla, vähän ennen lukuvuoden päättymistä. Siis mahdollisesti sinä aikana, kun minä olin Reykjavíkissa konferenssissa, ajattelin.

Et kai sinä vihjaa mitään, sanoin ja Anja nau-rahti, pudisti päätään, sanoi ettei *to-del-la-kaan* halunnut viitata mihinkään, että häntä vain huvitti miten Harry edelleen veti nuoria naisia puoleensa. Kyllä hän tiesi, että Harry oli maailman uskollisinta miestyyppeä eikä edes huomannut naisten flirttailu-yrityksiä, eikä ollut tosiaan muusta kiinnostunut kuin lempilapsestaan, terrorismin tutkimisesta. Et-täkö ihan vain huvittuneisuuttasi kerroit minulle tämän tarinan, kysyin. Anja veti naamansa perus-lukemille, näytti vakavalta ja katseli merelle. Emme puhuneet pitkään aikaan. Nousin verkkaisesti ylös,

menin saunaan pesulle, otin vielä pienet löylyt. Anja puki sillä aikaa, lähti hiljaa itsekseen ylös.

Kuuntelin vielä tovin lokkien rääkymistä. Sit-
ten palasin yläterassille, jolla oltiin jo päästy lievästi
inkuttavaan ja känisevään suomalaisen kännin vai-
heeseen. Menin keittiöön tekemään voileipiä, Harry
tuli perässä, auttoi vihannesten pilkkomisessa. Suu-
telimme. Me kaksi kyllä osasimme huolehtia vie-
raista. Olin melkein unohtanut Jorin lopettamisen.

NÄMÄ RAPUKEKKERIT alkavat toistaa itseään. Juhlien järjestäminen käy joka vuosi yhä rasittavammaksi. Anja sössöttää omiaan, Turo ja Karlsson pelaavat mölkkyä tai paalupalloa ja alkavat loppuillasta rehvastella ulkomaankokemuksillaan. Turo on palvellut Afganistanissa ja peittoaa Karlssonin sota-asioissa, mutta Karlsson on puolestaan toiminut kaupallisena edustajana Kuala Lumpurissa ja rökittää Turon eksotiikalla. Aina he jostakin ovat kilpailemassa, samaan aikaan minä suoritan isäntäpalvelusta, kuskaan paikalle lisää juomia, autan Miaa tekemään voileipiä, etsin koneelta lisää kahdeksankymmenluvun musiikkia.

Mia on kummallinen saunasta tultuaan. Aivan kuin vaimoni olisi juonut liikaa, mitä ei kyllä yleensä tapahdu. Ehkä hän on vain työlääntynyt Anjan sönnkkäämiseen, tiedän että Anja käyttää usein vaimoani sympatiaolkapäänä ja ihmissuhdejuttujen pallotteluseinänä. Mia on hyvä kuuntelemaan. Laitan halkaistuista kirsikkatomaateista pienet koristeet savuporoleipien päälle, kruunaan ne persiljalla ja ihastelen kätteni töitä. Käännyin ympäri napatakseni vaimoani vyötäisiltä kiinni, kun hän yhtäkkiä vetäytyy, kääntyy ja kysyy: Missä sinä

Harry olit silloin kun minä olin Reykjavikissä? Enkä minä osaa sanoa mitään vähään aikaan. Mia puhuu viime toukokuusta. Hän katsoo minua vakavana vihertävillä silmillään. Olen hiljaa, jotenkin tunnen miten ääneni jää upoksiin rintalastan alle, yritän hymähtää ja sanon, että olin kotona koko ajan, kyl-lähän hänen se pitäisi tietää. Mia hakee purkillisen sinappirelishiä jääkaapista, laittaa sen tarjottimelle, iskee pikkulusikan purkkiin pystyyn ja sanoo: Ei kai sinulla ollut mitenkään yksinäistä kotona? Olen taas kotvasen hiljaa. Sanon sitten: Ei minulla ole nykyisin yksinäistä. Vietän yhä enemmän aikaa Eugen Schaumanin ja Lennart Hohenthalin haamujen seurassa. Mia hymyilee: Tulet siis peräti viikon toimeen ilman naisseuraa. Hän toki tuntee uuden tutkimuskohteeni, suomalaisen aktivismin historian, kai Miaakin innostaa, jos saan siitä lopultakin väitöskirjani aikaan. Nyt halaamme, suutelemme, minä sanon että hyvää kannattaa odottaa ja joskus tekee ihan hyvää olla viikko erossa. Silloin voi konkreettisesti kuvitella, millaista yksineläminen olisi. Mia hymyilee. En halua ajatella elämää ilman häntä, en usko että Miakaan haluaisi elää ilman minua. Eihän meillä ole enää Joriakaan.

Vaimoni ojentaa täyden tarjottimen minulle, lähden vaappumaan sen kanssa luonnonkivillä si-lattua polkua ylös terassille. Karlsson on löytänyt Queenin levyn ja kaiuttaa sitä kuulaaseen elokuun yöhön rämpyttäen samalla ilmakitaraa. Turo istuu isännän tuolissa ummehtuneen näköisenä, pitelee viskilasia isossa kourassaan, tympeästä ilmeestä päättelen, että Karlsson on jälleen nujertanut hänet rehvastelukisoissa. Anja selittää puolihuutamalla jotakin Jennin korvaan, käsitän että kysymys on tuntikehysjärjestelmästä.

Lokkien ääntä ei enää kuulu, kasvava kuu on soutanut itsensä tummansinisen ulapan yläpuolelle. Mia tulee, istuu viereeni rottinkisohvalle. Turo kääntää harittavat silmänsä meihin, sanoo jotakin alkuvoimaisen synkeää, josta en saa selvää. Kehotan ottamaan voileipiä, ne eivät enää mene kau-paksi. Mia puristaa kättäni pöydän alla ja kuiskaa: Tiedätkö, Harry, joskus tuntuu siltä, että haluttaisi tappaa joku. Minä vedän suupieleni pieneen irveeseen ja nyökkään.

Aamulla kaikki nukkuvat pitkään. Hiippailen seitsemän aikaan vessaan, käyn samalla sulkemassa auki jääneen terassin oven. Vierashuoneesta rohi-

see Turon katkonainen kuorsaus. Ensimmäiset lokit ovat heränneet rääkymään enkä saa enää unta. Menen takaisin Mian viereen, katson hänen ruusunpunaista poskiaan ja pitkää kaulaansa, jossa ei vielä näy ikääntymisen merkkejä. Mia hengittää kevyesti, huokauksenomaisesti, hänen uloshengityksensä värisyttää vaaleaa hiuskiehkuraa, joka on solahtanut korvalliselta lakanalle. En raaski herättää vaimoani, otan esille lukulaitteen ja alan käydä läpi viime viikolla tekemääni käännöskatkelmaa ylioppilas Lennart Hohenthalin muistelmista. Kirjaharvinaisuus on painettu Tukholmassa 1908, kolme vuotta veriteon jälkeen.

Noustuani ylimpään kerrokseen, jossa prokuraattori asui, soitin kelloa ja siviilipukuinen konstaapeli avasi oven. Kysyin oliko prokuraattori kotona. Kyllä hän oli. Menin naulakolle ja vartiossa seisova konstaapeli auttoi takin yltäni. Annoin hänelle nimikortin, jossa luki: Alexandre de Gadd, Lieutenant de la garde, sen alla mustekynällä St. Petersburg. Olin tarkistanut, ettei tämä nimi löytyisi Pietarin aatelistalenterista. Konstaapeli pyysi minut odotushuoneeseen ja sulki oven perässäni.

*»Ihmisen
tappaminen
ei ole
vaikeaa.»*

Koston enkeli
on tarkkanäköinen psykologinen trilleri
sukupuolten sodasta ja
parisuhteen ansalangoista.

9 789510 404119

www.wsoy.fi 84.2 ISBN 978-951-0-40411-9

Päällyksen kuvat Eric Isselée ja iStock • Päällys Martti Ruokonen